

KÖZLEMÉNY

A MAGYAR NEMZETI BANK KÖZGYŰLÉSÉRŐL

A Magyar Nemzeti Bank 2001. május 16-án megtartotta 2001. évi rendes közgyűlését. Az államot, mint a részvények tulajdonosát Varga Mihály pénzügyminiszter képviselte. A közgyűlésen jelen voltak a jegybanktanács, a felügyelő bizottság, valamint az igazgatóság tagjai és a könyvvizsgáló képviselői. A Magyar Nemzeti Bank 2000. december 31-ei mérlegét és eredmény-kimutatását, valamint az üzletévről szóló jelentést Járai Zsigmond, az MNB elnöke terjesztette elő.

A Magyar Nemzeti Bank mérlegét és eredményét alapvetően a monetáris politika fő céljai és az elérésükhöz szükséges eszközök határozzák meg. A jegybank nem profitorientált intézmény, számára a kitűzött monetáris politikai célok elérése az elsődleges fontosságú, a jegybanki eredmény, illetve a költségvetési befizetések pedig ennek megfelelően alakulnak. A bank belső gazdálkodásában a takarékoság és a költséghatékonyság érvényesítésére törekszik.

Az 2000. december 31-ei *mérleg főösszege* 6.509,4 milliárd forint, az előző év végénél 133,6 milliárd forinttal (2,1%-kal) magasabb volt.

Az MNB összevont mérlege

<i>milliárd forint</i>				
Mérlegsor	Eszközök	1999. dec. 31.	2000. dec. 31.	eltérés
I.	Követelések forintban	909,9	755,1	-154,8
	<i>ebből: központi költségvetéssel szembeni követelések</i>	763,7	657,0	-106,7
II.	Követelések devizában	5192,4	5471,1	278,7
	<i>a) ebből: arany és devizatartalék</i>	2740,8	3197,3	456,5
	<i>b) ebből: központi költségvetéssel szembeni követelések</i>	1724,5	1545,4	-179,1
III-IV.	Egyéb eszközök	273,5	283,2	9,7
V.	Eszközök összesen	6375,8	6509,4	133,6
	Források			
VI:	Kötelezettségek forintban	2316,3	2670,3	354,0
	<i>ebből: a) hitelintézetek bankszámlabetétei</i>	337,6	557,8	220,2
	<i>b) sterilizációs instrumentumok</i>	770,7	958,7	188,0
	<i>c) forgalomban lévő bankjegy és érme</i>	950,3	962,3	12,0
VII.	Kötelezettségek devizában	3863,3	3643,6	-219,7
	<i>ebből: külföldi hitelek és kötvények</i>	2755,0	2400,6	-354,4
VIII-IX-X:	Egyéb források	129,8	130,5	0,7
XI.	Saját tőke	66,4	65,0	-1,4
XIII.	Források összesen	6375,8	6509,4	133,6

A forintkövetelések elsősorban a lejáratok miatt csökkentek. A forintkötelezettségek jelentős emelkedését a forintlikviditás lekötésére kibocsátott un. sterilizációs eszközök (az MNB-nél a hitelintézetek által elhelyezett pénzügyi betétek és az MNB által kibocsátott kötvények) növekedése okozta. Az MNB ezeket a konstrukciókat használta

a devizaátváltásból származó, a gazdaság természetes pénzigényét meghaladó forintlikviditás semlegesítésére, hogy megakadályozza a reálkamatok túlzott csökkenését, ami az infláció hosszabb távon fenntartható csökkenésének folytatódását veszélyeztetné.

A devizabeáramlás hatására a jegybank devizában fennálló követelése 2000-ben tovább emelkedtek, míg a devizakötelezettségek állománya az előző évhez képest a törlesztések következtében mérséklődött.

A Magyar Nemzeti Bank eredménye 1999-hez képest csökkent, 2000-ben 14,5 milliárd forint tárgyevi nyereség keletkezett. A Magyar Nemzeti Bankról szóló, többször módosított 1991. évi LX. törvény 78.§-a alapján az MNB 2000. évi osztalékfizetési kötelezettsége 20,1 milliárd forint. Mivel a tárgyevi eredmény a fizetett osztalékra nem nyújtott fedezetet, ezért – a törvény alapján – a jegybank a különbözetre az eredménytartalékot vette igénybe.

A Magyar Nemzeti Bank összevont eredménykimutatása

		milliárd forint	
	Megnevezés (Eredménykimutatás sora)	1999 év	2000 év
1	Nettó forint kamat-és kamatjellegű eredmény (I-IX)	-29,2	-78,5
2	Nettó deviza kamat- és kamatjellegű bevétel (II-X)	9,9	36,8
3	<i>ebből: kamategyenleg fedezeti ügyletekkel</i>	32,9	77,7
4	<i>értékpapírok realizált piaci értékváltozása</i>	-19,2	-40,0
5	Deviza árfolyamváltozásból származó eredmény (III-XI)	73,7	75,5
6	Egyéb eredménytényezők (IV+V+VI+VII)-(XII+XIII+XIV+XV)	-19,1	-19,3
7	Eredmény (1+2+5+6)	35,3	14,5
8	A mérlegben a IX. Banküzem egyéb forrásai között kimutatott kiegyenlítési tartalék egyenlege (9+10)	-60,5	-44,7
9	<i>ebből: - deviza és nemesfémárfolyam változás miatt</i>	-29,2	-38,3
10	<i>- devizaértékpapírok piaci értékváltozása miatt</i>	-31,3	-6,4

A forint kamategyenleg alakulását alapvetően a jegybanki sterilizációs eszközök állománya és a forint kamatszint változása határozza meg. A nettó forint kamategyenleg az 1995 óta tapasztalható, az ország gazdasági vonzerejét is mutató, devizabeáramlás mellett jellemzően negatív. 2000-ben a devizabeáramlás következtében megemelkedő sterilizációs költségek miatt a forintban elszámolt kamat- és kamatjellegű ráfordítások – a mérséklődő jegybanki kamatok ellenére – 1999-hez képest 49,3 milliárd forinttal növekedtek.

A nettó deviza kamat- és kamatjellegű bevétel 2000-ben 36,8 milliárd forint volt, az 1999. évi érték közel négyszerese. A növekedés oka elsősorban a devizapiaci intervenció következtében az átlagos nettó devizakövetelés állomány emelkedése. Ezt mérsékelte a nemzetközi kamatszintek növekedésének hatására elszenvedett értékpapír árfolyamvesztés.

A deviza árfolyamnyereséget a forint leértékelődése, valamint az MNB – elsősorban a devizapiaci intervenciók hatására változó – nettó devizaköveteléseinek értéke

befolyásolja. Az eredménykimutatás lényegében csak a hivatalos leértékelési ütemnek megfelelő deviza-árfolyamnyereséget tartalmazza, a forint árfolyamsávon belüli ingadozásából származó átértékelési különbözet a mérlegben a kiegyenlítési tartalék számlán jelenik meg. 2000-ben a jegybank eredményének legjelentősebb tényezője továbbra is az árfolyamváltozásból származó eredmény volt, nagyságrendje az 1999. évihez hasonló mértékű.

Az egyéb eredménytényezők, amelyek az egyéb bevételeket és ráfordításokat, a pénzforgalmi eredményt, a banküzem nettó ráfordításait, továbbá a nettó céltartalék képzést tartalmazzák, együttesen 19,3 milliárd forinttal csökkentették az eredményt. Fentiek közül a pénzkibocsátás és pénzforgalom, valamint a banküzem működési ráfordításai voltak a meghatározóak, amelyek reálértékben szinten maradtak.

A közgyűlés elfogadta a Magyar Nemzeti Bank 2000. évi mérlegét és eredménykimutatását, valamint határozatot hozott a 2000. évi nyereség felosztásáról.